

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 450-03/14-23 EPA 2018-VI
Ljubljana, 15. 10. 2014

Državni svet Republike Slovenije je na 22. seji 15. 10. 2014, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/2013), sprejel naslednje

M N E N J E

k Letnemu poročilu Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d., 2013

Državni svet se je seznanil z Letnim poročilom Družbe za upravljanje terjatev bank, d. d., 2013.

Družba za upravljanje terjatev bank (DUTB) mora skladno z Zakonom o ukrepih Republike Slovenije za krepitev stabilnosti bank DUTB enkrat letno poročati Državnemu zboru o svojem poslovanju. Naloga DUTB, katere edini lastnik je Republika Slovenija, je pomagati pri prestrukturiranju bank, ki so sistemsko pomembne in ki so se znašle v hudih solventnostih in likvidnostnih težavah. Do konca 2013 je Republika Slovenija dokapitalizirala dve največji banki, ki sta znaten del svojih slabih terjatev prenesli na DUTB in tako v 2014 vstopili z izboljšanimi bilancami ter zadostnim kapitalom in likvidnostjo za odobravanje novih posojil. Brez tega prenosa sredstev na DUTB dokapitalizacija bank ne bi bila možna. Vloga DUTB se je 2013 večkrat spreminjala. Načrtu, da bi DUTB prevzela lastništvo bank in večino njihovih slabih posojil, je sledila sprememba, zaradi katere so se organizacijske priprave DUTB na prevzem lastniške funkcije opustile, tako da so se aktivnosti osredotočile na prenos slabih posojil. Junija je bila DUTB obveščen, da bo s prenosi treba počakati do rezultatov pregleda kakovosti sredstev in stresnih testov desetih največjih slovenskih bank.

Iz poročila izhaja, da imajo prevzeta sredstva nominalno vrednost 3,3 milijarde evrov, tržna cena v času transakcije pa je bila 687 milijonov evrov. Vrednostne ocene je pripravila Evropska komisija kot podlago za odobritev državnih pomoči, ki so bile vključene v prenosne cene. Državno pomoč mora odobriti Evropska komisija, pri čemer so odločitve javne. Znesek državne pomoči je bil izračunan kot razlika med

prenosno ceno sredstev in takratno tržno vrednostjo. Odobrena državna pomoč, ki jo je iz tega naslova prejela NLB, je znašala 130 milijonov evrov, NKBM pa je prejela 195 milijonov evrov. Tako je DUTB izplačala obema bankama 325 milijonov evrov državne pomoči. Glede na to, da je bil proces fizičnega prenosa sredstev obeh bank zaključen, je DUTB postala popolna lastnica teh sredstev. Večina prevzetih sredstev predstavljajo terjatve, pri čemer so v nekaterih primerih ta posojila zavarovana z nepremičninami. DUTB se v teh primerih odloča o pravem načinu reševanja posameznih primerov, ki je lahko v prestrukturiranju posojil z reprogramiranjem ali v spreminjanju posojilnih pogojev.

V razpravi, ki je sledila uvodni predstavitvi, so državni svetniki zahtevali nekatera dodatna pojasnila v zvezi z dosedanjim in prihodnjim delovanjem DUTB. Strinjali so se, da je predloženo poročilo pripravljeno skrbno, ob zavedanju kratkega delovanja DUTB pa vendarle menili, da so prikazani učinki dela precej skromni. Ne glede na to, da je nevhvaležno napovedovati prihodnje rezultate, je državne svetnike zanimalo, kakšna bo predvidena vrednostna razlika med vloženimi sredstvi ter končnim rezultatom prodaj - tudi glede na izkušnje drugih držav EU, ki so se znašle v podobnem položaju in načinu reševanja problematike slabih bančnih posojil. S tem v zvezi so državni svetniki izrazili mnenje o časovno preozko zastavljenem predvidenem delovanju DUTB do 2017, saj realno ni mogoče pričakovati, da je v tako kratkem času mogoče razrešiti vso nakopičeno problematiko in uspešno zaključiti predviden proces, ki bi vključeval ugodno prodajo premoženja in optimizacijo ciljev. Izraženo je bilo tudi mnenje, da je bilo za dokapitalizacijo sistemskih bank ob dodatni državni pomoči porabljenih preveč sredstev, posebno glede na to, da se manjšim bankam, ki sicer poslujejo uspešno, ni nudilo pogojev, ki bi jim olajšali poslovanje in jih naredilo še uspešnejše ter jih sililo v ukrepe, ki se niso zdeli nujni. Ob reševanju zgolj sistemskih bank, ki lahko prijavijo terjatve, se zastavlja vprašanje, ali ne gre v tem primeru za neenakopravno obravnavo bank in lastnikov teh bank ter ali ni tako ravnanje v neskladju s konkurenčno zakonodajo.

Zastavilo se je tudi več vprašanj glede odobravanja državnih pomoči; metodologije, ki je bila uporabljena za izračun prenosne vrednosti prevzetega premoženja NLB in NKBM ter kdo je določal to vrednost; zakaj se je DUTB odločila za lastno vrednotenje in ne za vrednotenje, ki ga je opravil Generalni direktorat za konkurenčnost pri Evropski komisiji; prav tako je državne svetnike zanimalo ravnanje DUTB ob prenosu dokumentacije iz bank, ko se je ugotovilo, da je ta nepopolna; zastavljeno je bilo vprašanje, ali bi po mnenju DUTB prišlo do dodatne izgube ugleda bank, ki bi na DUTB prenesle D in E terjatve; izraženo je bilo prepričanje, da dosedanje dokapitalizacije bank niso bile zadnje, saj v bankah ni prišlo do nujnih kadrovske sprememb, ki bi zagotovile drugačne temelje za uspešno poslovanje; kakšen tempo zagovarjajo v DUTB pri prodaji nepremičnin; na koga so prenesene naloge in pooblastila, ki so bila odvzeta DUTB v procesu ustanavljanja DUTB; glede na objave v nekaterih medijih je bilo zastavljeno vprašanje glede visokih dodatnih nekaterih

izvršnih direktorjev DUTB, ki naj bi prek tujih svetovalnih podjetij svetovali DUTB in bili zaposleni oz. imeli istočasno lastniške deleže v teh podjetjih.

V odgovoru predstavnikov DUTB je bilo poudarjeno, da je treba pri pričakovanem izkupičku od prodaj upoštevati slovenski specifični položaj, saj je nujno predhodno finančno in operativno prestrukturiranje podjetij, izkušnje in uspešne prakse nekaterih držav EU pa ni mogoče prenesti v naš prostor. V Španiji je namreč šlo pri prodaji za eno kategorijo sredstev - nepremičnine in je bilo lažje najti mednarodne investitorje iz ene branže, ki so bili pripravljeni kupiti večje količine takšnega premoženja, na Irskem pa je zaradi večjega povpraševanja po nepremičninah, ki so bile v evropskih finančnih centrih, prišlo do hitre prodaje in unovčenja poslovnih sredstev.

Glede uporabljene metodologije za izračun prenosne vrednosti prevzetega premoženja in določanja njegove vrednosti, je predstavnik DUTB poudaril, da DUTB ni bila vključena v ta proces, je pa pojasnil, da gre za evropsko metodologijo določanja prenosnih cen. Prenosne cene se določajo zato, da bi družbe, kot je DUTB, lahko počakale na boljše tržne razmere in bolj uravnotežene trge sredstev in bi skušale premoženje čim bolj unovčiti, za kar pa naj bi potrebovale daljše obdobje od 5 do 10 let. To metodologijo so uporabile same banke, ko so predlagale prenosne cene pod nadzorom Banke Slovenije, kar je predstavljalo del načrta prestrukturiranja, ki so ga banke morale predložiti generalnemu direktoratu za konkurenčnost. Glede razlike med internim vrednotenjem DUTB in vrednostmi pregleda kakovosti sredstev (AQR) je bilo odgovorjeno, da se pri določanju vrednosti pregleda kakovosti sredstev vrednost običajno določi na ravni celotnega portfelja in ne posameznih sredstev. V DUTB pa so se odločili za vrednotenja posameznih primerov, zato je včasih prišlo do velikih razlik. Poleg tega je bil pregled kakovosti sredstev opravljen na podlagi starejših podatkov, kar je tudi razlog za razhajanja. Kasnejše notranje vrednotenje sredstev DUTB pa ni v ničemer povezano z zunanji odločitvami. Glede pomanjkljivosti pri prenosih dokumentacije je bilo pojasnjeno, da je DUTB dolžna opozarjati na sume kaznivih dejanj in to tudi počne ter sodeluje z Nacionalnim preiskovalnim uradom. Glede prodaje nepremičnin je bilo izraženo načelno strinjanje, da je pri tem bolj učinkovit čim krajši proces prodaje; vprašanje odvzema nekaterih pooblastil DUTB, predvsem glede lastništva bank, pa je povezano s prenosom odločanja in odgovornosti na lastnika, to je Republiko Slovenijo. Na zastavljeno vprašanje glede izplačila visokih honorarjev svetovalcem, ki naj bi pomagali pri načrtovanju in vzpostavitvi okvira politike in strategij DUTB, je bilo odgovorjeno, da je uslužbenec podjetja, ki je svetovalo DUTB, pretrgal vse vezi s tem podjetjem, ko je nastopil funkcijo izvršnega direktorja DUTB.

Ob tem, da je bilo izrecno poudarjeno, da se Državni svet ne želi vmešavati v poslovanje in odločitve DUTB, je bilo zastavljeno tudi vprašanje, kakšni so nameni DUTB s tovarno oblazinjena povišva M TOM, d. o. o., Mokronog, ki ima z DUTB sklenjeno pogodbo za najem poslovnih prostorov. Ob nedavnem obisku Državnega sveta v Mokronogu je namreč poslovodstvo podjetja med drugim pojasnilo, da v tovarni vidijo svojo perspektivo v nadaljevanju dejavnosti, ki ima v teh krajih

dolgoletno tradicijo, imajo pa problem zaradi visokih stroškov plačevanja najemnine za zelo velik stavbni kompleks, v katerem izvajajo svojo dejavnost. Zastavlja se vprašanje, ali je možno najemnino znižati ter na ta način ohraniti ogroženo proizvodnjo in delovna mesta.

Mitja Bervar
predsednik